

ZAPISNIK

6. seje Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, ki je bila v sredo, dne 20. januarja 2021, ob 14.00 uri preko povezave ZOOM.

Prisotni:

Predsednica: dr. Andreja Gomboc in **člani SZT:** dr. Boris Turk, dr. Andreja Kutnar, dr. Vanja Kokol, dr. Helena Motoh, dr. Iztok Šori, dr. Ema Žagar, dr. Mark Pleško, Marko Lotrič, dr. Danilo Zavrtanik, dr. Tina Tomažič, dr. Boštjan Nedoh, dr. Klavdija Kutnar, dr. Zdravko Kačič, dr. Matjaž Krajnc, Marko Lotrič in dr. Igor Papič.

Odsotni člani SZT: Zdravko Počivalšek, Andrej Šircelj, Boštjan Gorjup, Borut Čeh, dr. Simona Kustec, Tibor Šimonka in dr. Peter Štih.

Drugi prisotni: Ajda Cuderman, dr. Tomaž Boh, Andrej Ograjenšek, dr. Gregor Anderluh, mag. Nataša Vrhovec, mag. Bojan Suvorov, Duša Marjetič, dr. Robert Repnik, dr. Stojan Sorčan, dr. Albin Kralj, dr. Andreja Umek Venturini, mag. Marko Hren, Vlasta Ivič (STA),

Uvodoma je bilo ugotovljeno, da je e-seja sklepčna.

Ad 1.

Potrditev dnevnega reda in zapisnika 5. seje SZT.

Sprejet je bil dnevni red seje kot sledi:

Dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda in zapisnika 5. seje SZT
2. Sprejem predloga izhodišč RISS 2021-2030
Gradivo: Predlog izhodišč RISS 2021-2030
Poročevalec: dr. Boris Turk
3. Obravnava predloga izhodišč NPVŠ 2021-2030
Gradivo: Predlog izhodišč NPVŠ 2021-2030
Poročevalec: prof. dr. Zdravko Kačič
4. Razno

Člani SZT so potrdili zapisnik 5. seje SZT.

Uvodoma je dr. Tomaž Boh opravičil odsotnost ministrice dr. Simone Kustec in državnega sekretarja dr. Jureta Gašpariča.

Ad 2.

Sprejem predloga izhodišč RISS 2021-2030.

Dr. Boris Turk je povedal, da je prišel dodaten predlog k dopolnitvi 18. točke, ki je bil tudi poslan kot gradivo. Predlagana dopolnitev je, da bi enega od prvih tovrstnih mehanizmov predstavljala ustanovitev institucij, ki bodo kot nove organizacijske entitete osredotočene na sodobne raziskave. Obenem pa bodo te inštitucije skrbele za vrhunsko izobrazbo na dodiplomski in doktorski ravni.

Dr. Danilo Zavrtanik je dodatno obrazložil, da je ideja v tem, da bi v slovenskem raziskovalnem in visokošolskem prostoru vpeljali novo obliko inštitucije. Dober primer je Avstrija, ki je odprla Avstrijski tehnološki inštitut, ki je izjemno močna raziskovalna inštitucija, mednarodno odprta obenem ima pa tudi pravico izobraževanja.

Dr. Igor Papič je vprašal ali bo šlo za preoblikovanje še kakšne obstoječe inštitucije ali za ustanovitev čisto nove kar bo seveda imelo v tem primeru večje denarne vloške.

Dr. Danilo Zavrtanik je odgovoril, da moramo na tem mestu dopuščati vse možnosti odprte. V primeru, da bi bilo to čisto nova inštitucija, se je potrebno zavedati, da bo imela zelo velik doprinos v naš visokošolski prostor. Kakšna bo oblika inštitucije je namreč potrebno dobro definirati v sami strategiji. Bi pa bila to dobra priložnost, da bi dobili prostor, kjer bi se lahko raziskovale visoke tehnologije, kar bi se potem nadalje prenašalo na študente in mlajše generacije.

Dr. Zdravko Kačič podpira obliko združevanja potencialov v slovenskem prostoru. Dodal je, da je potrebno videti, kakšna je dodana vrednost, ker v tujini je veliko dobrih praks, ki v Sloveniji zaradi specifične ureditve izobraževalnega in raziskovalnega področja, ne bi zaživele.

Dr. Boštjan Nedoh se strinja, da se s tem predlogom dopolni 18. točka v izhodiščih. Predlaga pa, da ostane opredelitev čimbolj odprta, abstraktna in da se področja umaknejo iz predloga.

Dr. Helena Motoh se strinja z dr. Boštjanom Nedohom, da naj ostane predlog zapisan v izhodišču odprt torej, nedoločen po vedah.

Marko Lotrič je vprašal, kako je predlog glede tehnološke agencije (TIA) urejen v predlogu izhodišč RISS.

Dr. Boris Turk je odgovoril, da je to zapisano pod 14. točko, in sicer: »Nadaljnji organizacijski načrt predvideva vključenost dveh državnih agencij za znanost in tehnologijo, ki morata delovati usklajeno«.

Marko Lotrič je odgovoril, da je dikcija zapisana preveč na splošno in da se doda stavek, ki bi dajal dodatno težo, npr.: »nadgradnja tehnološke agencije«

Sledilo je glasovanje.

Dr. Boštjan Nedoh je predlagal, da se glasuje o predlogu Dr. Danila Zavrtanika kot o čimbolj odprtem in da ne vsebuje navedenih področjih.

Dr. Danilo Zavrtanik se strinja in odgovarja, da ni bil namen, da bi kogarkoli izločili z omenjenim predlogom.

Sklep 2/1: SZT je soglasno potrdil predlog izhodišč RISS 2021-2030 z dodatkom predloga dopolnitve dr. Danila Zavrtanika in Marka Lotriča ter z možnostjo redakcijske ureditve dokumenta s strani MIZŠ.

Ad 3.

Obravnava predloga izhodišč NPVŠ 2021-2030.

Dr. Zdravko Kačič je uvodoma povedal, da se izhodišča NPVŠ, strukturno in organizacijsko nanašajo predvsem na visokošolske inštitucije, katerih organizacijo in delovanje določa Zakon o visokem šolstvu. Vsebinsko pa se navezuje tudi na sodelovanje z javnimi zavodi in drugimi deležniki. Ključni cilj izhodišč se nanaša na omogočitev visokošolskim zavodom, da se enakovredno vključujejo v razvijajoč se enoten visokošolski prostor. Poudaril je, da sta trenutno Univerza v Ljubljani in Univerza v Mariboru vključeni v konzorcije, ki so bili s strani EK potrjeni, tako da smo zaenkrat še prisotni v razvijajočem se enotnem visokošolskem prostoru. Intenzivnost izvajanja trenutnega Evropskega visokošolskega prostora je takšna, da v kolikor v Sloveniji ne bomo v zelo kratkem času omogočili slovenskim univerzam in drugim visokošolskim ustanovam, da se bodo lahko aktivno vključevale v to dogajanje, bomo zelo hitro izpadli. V zadnjih letih namreč nismo izvedli ključnih ukrepov na področju internacionalizacije iz NPVŠ 2011-2020. Govorimo o razvoju nabora študijskih programov v angleškem jeziku. Prepoznati je potrebno tudi osnovni cilj internacionalizacije.

Izhodišča so razdeljena na sedem sklopov. Prvi sklop poudarja pomen univerz, znanja in raziskav za družbeni razvoj. Drugi sklop poudarja pomen visokošolskega sistema, ki mora biti sestavljen tako, da nam na eni strani omogoča sodelovanje v enotnem evropskem prostoru in da se po drugi strani prepoznajo osnovni mehanizmi, ki takšno institucionalizacijo tudi omogočajo. Institucionalizacija pa je mogoča zgolj v okviru ustreznih zakonskih ureditev, ki so naslovljene v posebnem poglavju. Glede na cilje, ki so zastavljeni v dokumentu, jih je potrebno tudi kvantitativno ovrednotiti. Za cilj smo si postavili, da bo visokošolski prostor do leta 2030 nadpovprečno uspešen in ustrezno financiran. Povedal je, da so si bili vsi člani delovne skupine enotni, da je potrebno narediti vse, da se bo lahko slovenski visokošolski prostor enakovredno vključeval v enotni evropski visokošolski prostor.

Zadnje poglavje je namenjeno digitalizaciji, ki je v Evropi eden najpomembnejših projektov za naslednje desetletje. V izhodiščih smo upoštevali trenutno stanje na tem področju ter zastavili izhodišča, ki bodo dovoljevala ukrepe v samem končnem dokumentu, ki se nanašajo na visokošolski prostor z multiplikativnimi učinki na širšo družbo.

Dr. Andreja Gomboc je vprašala, kako so bile smernice sprejete na Svetu za visoko šolstvu in če je delovna skupina dobila še kakšne druge komentarje na izhodišča razen od KOsRIS.

Dr. Klavdija Kutnar je izpostavila, da je delovna skupina sledila evropskim trendom, da bomo kot država delovali v skladu z EU in da bomo lahko učinkovito črpali evropska sredstva. Pri tem je internacionalizacija eden izmed pomembnih elementov. V izhodiščih NPVŠ je velik poudarek na sodelovanju vseh deležnikov v visokošolskem prostoru. Izhodišča so bila obravnavana 23. decembra 2020 na seji Sveta za visoko šolstvo, kjer je bil sprejet sklep, da je rok za pisne pripombe oziroma komentarje do 8. januarja 2021. Prejeti so bili predlogi s strani devetih deležnikov. V večini so bili predlogi podani s strani zasebnih zavodov in so se nanašali predvsem na opredelitev glede dodeljevanja koncesij. SAZU pa je podal predlog glede internacionalizacije, in sicer skrb do slovenskega jezika. Delovna skupina bo dopolnila izhodišča na podlagi

že prejetih predlogov in predlogov, ki jih bo dobila od članov na seji Sveta za znanost in tehnologijo. Na koncu je še omenila, da je časovni rok za pripravo izhodišč kratek in da bi bilo potrebno prej kot v 14 dneh dobiti komentarje oziroma pripombe na izhodišča.

Dr. Gregor Anderluh je predstavil pripombe na predlog izhodišč NPVŠ, ki jih je poslal KOsRIS. Nekaj pripomb je bilo terminoloških, ki pa jih je že dr. Zdravko Kačič v svojem govoru razjasnil. Povedal je še, da se ta strategija delno prekriva z aktivnostmi javnih raziskovalnih zavodov in si želi, da bi bilo to naslovljeno že v izhodiščih dokumenta. Povedal je, da bo KOsRIS še naprej sodeloval pri pripravi teh gradiv in da podpira sprejem strategije.

Marko Lotrič je vprašal ali bo delovna skupina povabila tudi Gea college na sestanek glede predloga izhodišč NPVŠ.

Dr. Klavdija Kutnar je odgovorila, da delovna skupina še ni pregledala vseh pripomb in predlogov, zato na to vprašanje ne more odgovoriti. Je pa omenjena inštitucija del skupnosti samostojnih visokošolskih zavodov, zato so dobili dvoje pripomb, tako od Gea college kot tudi od skupnosti.

Marko Lotrič je povedal, da preko gospodarskega združenja sodelujejo na projektu »ocenjevanje uspešnosti fakultet« in ga zanima ali se omenjen projekt tudi dotika izhodišč.

Duša Marjetič je odgovorila, da sodelujejo z visokošolskimi zavodi glede podatkov o zaposljivosti diplomantov, ker jih zanima kaj javnost in delodajalci pričakujejo od teh podatkov. Obrazložila je, da je Gea College posredoval konkretne predloge, ki pa se bolj navezujejo na dokument NPVŠ in ne na sama izhodišča. Omenila je, da je v izhodiščih zaposljivost poudarjena in da jo je potrebno spremljati.

Dr. Helena Motoh in dr. Danilo Zavrtanik se strinjata, da so strategije dolgoročni dokumenti, ki zahtevajo v času priprave razmisleke in pogovore, zato predlagata, da se rok za oddajo pripomb in komentarjev ne krajša.

Dr. Danilo Zavrtanik je še dodal, da bi enako besedilo (predlog je bil poslan kot gradivo za sejo), kot ga predlagajo za razširitev 18. točke v izhodiščih RISS uporabili tudi v izhodiščih NPVŠ, ker se dotika obeh dokumentov.

Dr. Ema Žagar je podala mnenje GZS. Izhodišča NPVŠ so napisana preveč na splošno in ne vsebujejo analize trenutnega stanja visokega šolstva v Sloveniji ter analize izvajanja NPVŠ do sedaj. GZS predlaga, da bi se vpeljalo kazalnike uspešnega zaključevanja visokošolskega študija in zaposljivosti diplomantov na področjih, na katera se nanašajo visokošolski programi. Kazalniki bi morali biti vključeni med kriterije za javno financiranje visokošolskih programov. Potrebno bi bilo bolj izpostaviti razvoj visokošolskih zavodov v smeri novih izobraževalnih programov, ki so zanimivi predvsem za gospodarstvo. V izhodiščih ni zavedeno vseživljensko izobraževanje. Za točko 2.4. GZS predlaga, da se doda predlog, in sicer da se raziskave in razvoj, visoko šolstvo in prenos tehnologij uredi v pristojnost enega ministrstva.

Dr. Boris Turk se strinja s tem, kar so povedali predhodniki. Dodal je, da se na JRZ prav tako izvajajo diplomske naloge, magisteriji in doktorati, zato bi se tudi to moralo uvrstiti v besedilo izhodišč. Sprašuje ali je financiranje mišljeno 4%+3% torej skupaj 7%.

Dr. Zdravko Kačič je odgovoril, da gre za financiranje v višini 4%. 1% je javnih sredstev, 2% zasebnih sredstev za raziskave in 1% za visoko šolstvo.

Dodal je, da se pogovarjamo o izhodiščih in da so se v okviru delovne skupine zmenili, da izhodišča ne bodo preobširna, ker bo potem težko ločiti izhodišča od zastavljenih ciljev in ukrepov. To je potrebno upoštevati tudi sedaj pri obravnavi, ker mi ne potrjujemo dokumenta NPVŠ ampak izhodišča. Poudaril je še, da ne gre za to, da bi NPVŠ nepoudarjal sodelovanje z raziskovalnimi inštitucijami. NPVŠ obravnava vsebine in inštitucije, ki so organizirane in delujejo v skladu z Zakonom o visokem šolstvu. Na tem nivoju vsebine ne morejo vključevati tudi javne raziskovalne zavode, lahko pa jih vključujejo na vsebinskem nivoju. Omenil je tudi, da je sledenje zaposljivosti izjemno zahtevno.

Dr. Boštjan Nedoh je povedal, da se strinja z spremljanjem zaposljivosti diplomantov, ne strinja pa se s predlogom, da bi se financiralo programe na podlagi zaposljivosti. Vprašal je, če lahko kdo odgovori, na kakšen način se spremlja zaposljivost.

Duša Marjetič je odgovorila, da aktivnost spremljanja zaposljivosti traja na ministrstvu že od leta 2016. Leta 2019 se je vzpostavila baza, in sicer obdelava administrativnih podatkov (oblika zaposlitve – določen, nedoločen čas), ki jih ministrstvo dobi od ZPIZ in Zavoda za zaposlovanje (ali so bili zaposleni brezposelni in ali so vključeni v aktivne oblike zaposlovanja). Pridobivajo se tudi podatki ali so zaposleni delali preko študentskega servisa. Vsi ti podatki se zbirajo z namenom, da se ugotovi, kako to vpliva na zaposljivost ljudi. Podatki so se prvič zajeli za generacijo 2019. Meseca februarja letos se bodo začeli zajemati podatki od študijskega leta 2005 do leta 2020. Ko se podatki obdelajo, se pripravijo analize, ki so potem na voljo visokošolskim zavodom. Glede avtorskega dela pa podatkov ni na voljo saj se jih iz strani FURS ne dobi. Je pa predvideno v noveli ZVis, da se pridobi tudi ta podatek.

Dr. Igor Papič je komentiral, da marsikaj kar se je zapisalo v izhodišča RISS in izhodišča NPVŠ zahteva spremembo zakonodaje. Sprašuje se, če npr. SZT potrjuje izhodišča NPVŠ, zakaj SVŠ potem ne potrjuje izhodišč RISS. V končni fazi je osnovni element univerz raziskovalno delo in pedagoško delo. Po njegovem mnenju bi morali v izhodišča NPVŠ in RISS jasno zapisati, da potrebujemo en zakon, eno zakonodajo, en status in en svet (Svet za znanost in visoko šolstvo).

Glede zaposljivosti je povedal, da ni problem v tem koliko diplomantov se zaposli oziroma kako hitro se zaposlijo, ampak je večji problem v tem, da na področjih v industriji, kjer primanjkuje kadra, ni interesa študentov za študij. Potrebno je povečati interes za študij na določenih področjih.

Dr. Andreja Gomboc je omenila, da je v prvi verziji izhodišč RISS bil odstavek, ki je omenjal en enoten zakon, vendar je bilo to kasneje po dogovoru izbrisano.

Dr. Zdravko Kačič je povedal, da je problem v tem, da je premalo zavedanja o pomenu sistema prenosa znanja v industrijo in obratno. Avstrijska podjetja imajo med našimi študenti svoje »lovce na glave«, ki že v drugem letniku prve stopnje iščejo študente, ki jih potem povezujejo z avstrijskimi podjetji. To je aktivna politika, ki jo naša podjetja žal ne premorejo.

Dr. Mark Pleško se strinja z dr. Zdravkom Kačičem in ga prosi, če lahko pošlje podatke o odhodih diplomantov v Avstrijo in predlaga posvet na to temo. Glede na podatek, da več kot 30% diplomantov odide na delo v Avstrijo je to zelo zaskrbljujoče. Mi takorekoč financiramo Avstrijo s kadri.

Sklep 3/1: SZT se je seznanil s predlogom izhodišč za pripravo NPVŠ 2021-2030 z dne 8.12.2020. Člani sveta bodo posredovali pisne pripombe oziroma komentarje do najkasneje 3.2.2021. SZT pričakuje, da bo SVŠ pripombe upošteval in da bo SZT dobil v čimkrajšem času v obravnavo novo, dopolnjeno verzijo predloga izhodišč NPVŠ.

Dr. Tomaž Boh je dodal, da če se člani SZT lahko držijo roka 14 dni za oddajo pripomb, da lahko kolegi na Visokem šolstvu začnejo z delom in da se izognemu morebitnim zamudam pri nastajanju izhodišč NPVŠ.

Ad 4. Razno.

Pod točko razno se je obravnaval predlog Marka Lotriča o podpori SZT ministrici za izobraževanje, znanost in šport glede čimprejšnjega ponovnega odprtja izobraževalnih ustanov.

Dr. Igor Papič je odgovoril, da se je v zadnjem tednu to uredilo in da je pristop, kako se bodo postopoma odpirale univerze, relativno jasen. S strani univerz se istočasno pripravlja tudi seznam študentov, ki naj bi se v tej prvi fazi vrnil na univerze in pod kakšnimi pogoji.

Dr. Zdravko Kačič je dodal, da je v bistvu ves čas potekala intenzivna komunikacija z ministrstvom. Je pa res, da pri odpiranju izobraževalnih ustanov univerze niso bile prioriteta.

Pod točko razno se je obravnaval tudi predlog sklepa, ki ga je predstavil dr. Tomaž Boh. Povedal je, da je tako na znanosti kot na visokem šolstvu prišlo do situacije, ko je veljavna strategija potekla in tako nimamo veljavnega dokumenta oziroma podlage za vsakodnevno delo. Predlog za podaljšanje strategije do sprejema nove je že bil podan na Vlado RS za vključitev v PKP7 in sedaj tudi v PKP8. Za vmesni čas je ministrstvo pripravilo predlog:

»Svet za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, kot strokovno posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije za področje znanosti in tehnologije, predlaga, da se veljavnost vsebine znanstvenoraziskovalne strategije Slovenije, kot jo opredeljuje Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (ReRIS11-20, Uradni list RS, št. 43/11) in na njej temelječi področni strateški dokumenti (Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2011 – 2020 (NRRI), Revizija 2016, in Nacionalna strategija odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020 z akcijskim načrtom) podaljša do sprejema nove raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije, vendar najdlje do 31.12.2021«.

Dr. Boštjan Nedoh je predlagal, da se omenjeni predlog naslovi na vlado in tudi na DZ.

Dr. Igor Papič je povedal, da upa, da bo tudi SVŠ storil enako za NPVŠ.

Dr. Klavdija Kutnar je odgovorila, da tudi SVŠ pripravlja podoben predlog.

Člani SZT so soglasno potrdili predlog.

Sklep 4/1: Člani SZT soglasno potrjujejo, da se predlog posreduje Vladi RS in DZ:

»Svet za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, kot strokovno posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije za področje znanosti in tehnologije, predlaga, da se veljavnost vsebine znanstvenoraziskovalne strategije Slovenije, kot jo opredeljuje Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (ReRIS11-20, Uradni list RS, št. 43/11) in na njej temelječi področni strateški dokumenti (Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2011 – 2020 (NRR1), Revizija 2016, in Nacionalna strategija odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020 z akcijskim načrtom) podaljša do sprejema nove raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije, vendar najdlje do 31.12.2021«

Na koncu točke razno je dr. Iztok Šori predlagal, da se na eno od naslednjih sej uvrsti točka, na kateri bomo obravnavali, kako bi anomalije, na katere opozarjajo na portalu Kvarkadabra, kjer je bil objavljen članek »Kriminologija Slovenske znanosti«, ki temelji na anketi, odpravili. Dr. Iztok Šori bo do naslednje seje pripravil kratko poročilo in nabor predlogov za ukrepanje.

Zapisal:

Andrej Ograjenšek
Tajnik SZT

Dr. Andreja Gomboc
Predsednica SZT

Ljubljana, dne 5.2.2021